

sösiálarúrín

telf. 14720 — 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevari: p.f. sösiálarúrín
Fyritaksstjóri: Tórfinn Smith
Bláðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)
Bláðmenn: Hogni Djurhuus
Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sösiálarúrín
Prent: Dimmalætting

Tørvandi vilji

Í ODDAGREIN seinasta hósðag skrívar Dimmalætting um røðu lögmanns á ólavsóku. M.a. skal lögmaður hava sagt, at landsstýrið, hóast samgonguslitið hevur sama myndugleika at gera, hvat tað vil.

LØGMAÐUR segði ikki, við einum einasta orði, at landsstýrið hevur myndugleika til at gera, hvat tað vil, tí slíkan myndugleika hevur landsstýrið ongantíð átt. Lögmaður segði, at landsstýrið framvegis hevur skyldu til at virka til at umsitja, at biðja um heimildir og at taka ímóti heimildum frá lögtinginum.

DIMMALÆTTING er nú firtin um, at lögmaður hevur sagt frá, at vinnuligu trupulleikarnir skulu loysast fyrst, meðan politiska uppgerðin kundi biða til aftaná. Hetta skírur blaðið einaræðispolitikk. Tað, sum síðani er hent, er tað, at javnaðarflokkurin er komin við uppskoti til viðgerðina av vinnuligu trupulleikunum.

ER HETTA einaræðispolitikkur? Er hetta ikki demokratisk manna-gongd? Ella er tað einaræðispolitikkur, tá minnilutastjórnir í øðrum londum frá einum máli til annað samráðast við allar politiskar flokkar fyrri at fáa semju í ymskum málum? Er tað tá ikki eisini einaræðispolitikkur, tá ið sambandsflokkurin uttan at hava parlamentariskan meiriluta aftanfyrri seg loyvir sær at koma til tingið við uppskotum, sum t.d. teimum viðgittu fimmoyraloysnum?

FRAM TIL ólavsóku var orðalagið í Dimmalætting eitt annað. Tá var tað ábyrgdarleyst av landsstýrisflokkunum at spilla tíðina til innanhýsis ósemju, um somu tíð sum partar av vinnuni høvdu trupulleikar at dragast við. Tá so lögmaður boðar frá, at ein loysn skal fáast á vinnuligu trupulleikarunum fyrst, meðan politiska uppgerðin skal biða, so er hetta heldur ikki í lagi.

DIMMALÆTTING er ikki tornom. Heldur er hon demagogisk. Um sambandsflokkurin og Dimmalætting ikki vilja medvirka til at loysa teir vinnuligu trupulleikarnar, so kunnu vit bert ásanna, at talan er um tørvandi vilja til seriøsa og sakliga viðgerð av samfelagsins áhugamállum.

Sambært Sosialinum nr. 60 siga okkara myndugleikar, at tað ongastæði stendur í lógini, at komm-

unur í einum samanlegg-ingarsáttmála ikki hava loyvi til at koma ásaamt um, at borgararnir í tí samanlögðu kommununi kunnu skattast eftir ymskum skattaprosenti. Hetta hóast at tað stendur í lógini at sama skattaprosent skal vera fyrri allar borgarar í einari kommunu.

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brevíni.

Sum lærara í sjórætti hevði eg ein av teimum frægu lögfrøðingunum í Føroyum, Sigurð Joensen. Tá komið varð inn á viðferð av manning minnst meg so væl, at Sigurð segði: »Sjálvt um tað er

MUNUR Á MONNUM

tikið burtur úr lógini, at manskapið ikki má bukast, er tað ikki at skilja soleiðis, at tað nú er loyvt at buka. Tað varð hildið óneyðugt, at ein soverðin sjálvsögðheit skuldi standa í lógini, og tiskil varð tað burturtikið.

Tað má haldast at vera tápuligt at rokna við at finna í lógini, at ein samanlegg-ingarsáttmáli ímillum tvær kommunur ikki má innihalda eina diskriminering ella favorisering av øðrum partinum av fólkinum í tí samanlögðu kommununi. Tápuligari er herfyri at halda, at eftir-

sum einki stendur í lógini um tað, so er tað lógligt. Annað er at eitt depraverað og korrumperað býráð hevur gjørt ein sáttmála við Tórshavnar Uttanbiggja kommunu, sum er djúpt ómoralskur.

Mótvegis fyrrverandi Kaldbaks kommunu hava somu menn grovt brotið sínar sáttmálaskyldur og ei heldur hava teir gjørt sínar skyldur mótvegis borgarunum í Kaldbak sambært galdandi lóg. Men skattaprosentið — jú tað er í ordan.

A. Guttormur Djurhuus

AGNAKJØTIÐ

Fyri fáum árum síðani stóð at lesa yvirskrift í bløðunum »Hin gloymda oyggin«. Hesa oyggj kenna vit øll og hennara søgu fyrri so velt.

Eg fór at meta um, at vera gloymdur, og vera til uppkipsan, man tað ikki vera kontra hvørt av øðrum.

Um eg skuldi umrøtt hetta at vera gloymdur ella havdur til agnakjøtið. So skal eg ávara móti hesum fyrra.

Tit mínu góðu Føroyingar! Tað er ein royndur lutur, at gert tú ikki vart við teg sjálvur, veri tað seg persónliga — ein bygd, ella landið sum heild.

Tá kann tú væl koma at biða nóg so leingi. Vónandi er hin gloymda oyggin ikki so gloymd nú sum fyrr. Men komst hetta ikki av, at teir sjálvir fóru at gera vart við seg?

Tann oyggj eg av góðum grundum eri nær knýttur at, er Suðuroyggin. Tað kann ikki sigast, at hon er ein gloymd oyggj fyrri tíðina. Valla er tað eitt feroyskt blað, ið ikki nertur við Suðuroynna. Er tað ikki bert oyggin, so er tað suðuroyarsiglingin.

Mær kemur hetta fyrri eins og tá knivurin er settur í krabbasjúkuna til skur. Soleiðis var tað, tá vit fóru at røra upp á okkum, við at fáa hóskandi skip til innanoyggjasigling.

Fyri ikki at vera alt ov langrøkin, skuldu vit suðuroyngar fáa eitt hóskiligt skip, sum bleiv til »Smyril«.

Hetta var tó ikki treytarlest. Innanoyggjasigling til Suðuroyngar kom eftir øllum at

døma at geva hall. Hetta mátti so bótast uppá við at lata skipið sigla eina tíð um summarið til útland, fyrri at beta um hallið, sum annars var væntað. Vit her suðuri mótmæltu ikki í fyrsta umfari. Sum tað varð sagt í útvarpinum á einum sinni. »Vit suðuroyngar eru eitt tolið og friðarfolk«. Alt kann ganga eina tíð, soleiðis er tað eisini við »Smyril« innanoyggjasigling. Í ár var ætlanin at beta um hendan okkara tørv, til at hava eitt hóskandi skip, og tá helst um summarið. Um onki hevði verið gjørt við málið, ja so var tað slæsari og ábyrgdarloysi, men nú menn úr landsstýrinum í vár lögðu fyrri lögtingið, um at beta um áðurnevndu sigling, við keyp av einum skipi, sum kundi avloysa »Smyril« frá uttanlandsiglingini, og so lata hann røkja innanlandsiglingina burtur av.

Her er tað, at eldur kemur í skálan. Lassa II málið kenna vit øll, og lagnu tess á lögtingi. Tað fall og tað av ólíkindi og svartskygni. Mundu ikki fleiri av teimum sum feldu hetta mál á tingi vera ímóti »Smyrilakeypinum?

Tá eg havi tosað um hetta mál við sambandsveljara her, tá segði hann til floksumbering, at teirra maður her suðuri stemmaði fyrri at keypa »Smyril«.

»Fyrr var fjandanum illa,« svaraði eg.

Tá ein hevur verið burturstæddur higan av landi slakar 2 mánaðir, er mangt farið fram av ymskum slag í bløðunum.

Tað fyrsta eg leggi til merkis er hvítt upp á svart í »Dimmu« 31/5. Eitt gamalt orð sigur. »At har tú hoyrir nógv orð, har er dárans rødd«. Soleiðis má eg siga, tá eg lesi greinina »Sambandsflokkurin skal fnasast«.

Nógvar gitingar av ymskum slag og til ymsar siður. Um eg skuldi farið at endurtikið tað skeivu frásøgn í nevnda leiðara í Dimmu nr. 61, so stóð so gott sum onki eftir. Nú er tað so, at man má ikki siga tað sum tað eitur, nakað sum eru gitingar og rangt.

Eg veit væl, at tað skurrar í manna oyrum, at siga tað er ein loddrett lygn. Eg skal heldur ikki nýta hetta feroyska (ella røtferoyyska) orð. Men harra blaðstjóri, tá ein ikki vil hava hatta ljóta orðið slongt eftir einum, so má man ikki siga tað, ein framanundan veit er skeivt, ella beint tvørtur ímóti, tí sum er satt og veruleiki. Ikki mundi tað bert vera eitt lesarabrev í »Dimmu«, sum gjørdi tað, at ikki rann saman til landsstýrissamarbeiði millum Sambandið og Javnaðarflokkin. hatta vita øll hvit menniskju er ikki satt.

Undan valinum vóru tað ikki bara lesarabrevini sum vóru sera skitin og illa luktað, men blaðið var og er eins og ein politiskur kóstur.

Eg havi ikki kreftir at siggja hvussu serstakliga »Dimma« vanvirðir ávisar politiskari so sum lögmann A. Dam.

Her átti fyrri langari tíð síðani verið skorið á tonn. Hasi mongu lesarabrev í Dimmu siga tó ikki so nógv sum tvey eru mong til, tí nótin er tann sami, tvey so gott sum øll hava.

Í leiðaranum í »Dimmu« nr. 73 stendur sum yvirskriftin »Klumpdumpe«. Hetta heitið fær so alt landsstýrið. Eina lötuna rósar blaðið lögmanni sum einum messias, og aftur í sama andahaldi er hann og hinir 5 nakrir »Klumpdumpe-figurar«.

Man hetta heitið koma av ringum tærnhaldarapolitikki sum sambandið reypar sær so óført av? Rætt man tað eisini vera, at teir duga væl at halda tærn. Eg havi á opnum agitationsfundi hoyrt valevni sambandsflokksins reypað av góðum tærnhaldara-politikki.

Mær vitandi hava teir tó verið noyddir at slaka um enn spakuliga, tá Javnaðarflokkurin hevur drigið teir eftir sær, fram á leiðina.

Hósðagin 5. juli stendur ovast á breddanum »Ómagar«. Í einum sniði stendur tað hástórt, so sum Winston Churchill segði tá stríðið leikaði harðast á í 1940-unum: »Tað kostar blóð, sveitta og tár«.

Man ikki hendan tíðin 5 tvey seinastu árinna hava kostað sambandsflokkinum tvey flestu tár sum eru grátin her á foldum, eftir færimum?

Higartil hevur bert eitt landsstýri fingið serskilt navn. Tað var Sjálvstýrislandsstýrið. Nú eru so tvey áðurnevndu landsstýrini komin afturat.

Klumpdumpe og Ómagarlandsstýrið v.m. Eg eri ikki so visur í týðninginum av Klumpdumpe, men Ómagi tað er ein persónur sum kanska kann flóta uppi í millum eirætta menn. Men at hann er ein kleppur í felagskapi, tað er so givið.

Tað eg serliga vil ynskja fyrri ábyrgdarblaðstjóra Dimmalættingar, er at blaðið má hereftir frambra síni sjónarmið nógv meira sakliga enn higartil.

Øll vit menniskju sum vilja at onnur menniskju skulu virða okkum sum eitt fólk ið kann málbera seg so sømiliga at ikki tann skrivandi sjálvur dettur út í, har hann vil hava avindsmann sín úrlátan.

At enda hesaferð. Gamalt er, at hjá honum sum ongan avindsmann hevur, har stendur ikki heilt væl til.

Á ólavsóku

Hentzar Joensen

OPIÐ BRÆV
TIL BLÁÐSTJÓRA
DIMMALÆTTINGAR

Kunnu tygum gera so væl og svara fylgjandi:

Nær og hvar hava sambandsmenn verið í undan-gongu, tá um galt fram-

burð í Føroyum?

Hans Petersen

Ps. Sama bræv er eisini sent Dimmalætting

Luttakið í almenna tjakinum
Sendið lesarabrev til Sosialin!